

Stručni rad

ŠKOLSKI SAVJETODAVNI RAD I RAD NA DALJINU

Marija Baškarad, prof. soc. i pedagog.

Savjetodavna radnica

OŠ Duplek

Sažetak

Tijekom rada na daljinu bilo je potrebno uspostaviti novi način rada. Bilo je potrebno uspostaviti nove načine komunikacije među kolegama i način na koji način ćemo razmjenjivati informacije. Zatim sam morala potražiti odgovarajuće načine komunikacije s učenicima kod kojih su se pojavile poteškoće. Bilo je potrebno usmjeriti se na pronalazak najboljega među lošim opcijama.

Ključne riječi: karantena, rad od kuće, savjetovanje, problemi učenika, komunikacija

1. Uvod

Rad na daljinu za školskog savjetodavnog radnika predstavljao je poseban izazov. Dobili smo preporuke od Zavoda za odgoj i obrazovanje. Preporuke smo u najvećoj mogućoj mjeri implementirali u rad. Unatoč tome, bilo je mnogo situacija koje preporuke nisu mogle predvidjeti pa tako nisu postojali ni koraci potrebni za rješavanje poteškoća. Mnogo smo naučili u prvom valu pa smo, između ostaloga, na razini škole usvojili protokol postupanja prilikom izostanka ili drugih poteškoća učenika. Moj rad je bitno olakšalo to što su koraci za rješavanje poteškoća bili već unaprijed poznati. U prvom valu nismo imali odgovor pa je svaki razrednik rješavao poteškoće učenika po svojoj slobodnoj procjeni.

2. Školski savjetodavni rad na daljinu

Rad na daljinu u praksi se odvijao iz jednoga dana u drugi. Bilo je potrebno hitno prilagoditi načine komunikacije. Od telefonskih razgovora, e-pošte do video susreta. Odabir načina komunikacije ovisio je o korisniku i njegovim vještinama, mogućnostima i pripravnosti.

Školska savjetodavna služba je za pružanje pomoći svim sudionicima u odgojno obrazovnom procesu. Školska savjetodavna služba, kao organizacijski oblik potpore, ima dugu tradiciju za sve sudionike u odgojno-obrazovnim ustanovama u Sloveniji, str. 9 [1].

U ovom članku posvetit ću se prvenstveno savjetodavnom radu na daljinu. Koje su moguće prednosti i nedostaci takvog načina rada.

Naravno, savjetodavna služba ne može se odreći pružanja pomoći pojedinom djetetu i mladom čovjeku jer je to jedna od njezinih temeljnih djelatnosti u vrtiću i školi, str. 19 [2].

Poteškoća se pojavljuje jer tijekom rada na daljinu jer učenik nije pred nama. U školi već na hodniku ili povremenim ulaskom u učionicu primijetimo ako s učenikom nešto nije u redu. U školi imamo spontane razgovore s kolegama o našim učenicima, što se dogodilo tijekom nastave, da li su sudjelovali u konfliktima ili su možda kod nas primijetili kakve promjene. U školi se možemo obratiti učeniku, pozvati ga u svoj ured i porazgovarati s njime. Možemo ga ohrabriti i pozvati ga da nam se obrati kad god poželi.

Sve takve spontane, nenametljive nijanse promatranja učenika nisu moguće u radu na daljinu. Prilikom video susreta teško se može prepoznati njihova neverbalna komunikacija. Neki učenici, prvenstveno stariji osnovnoškolci, ne žele raditi s upaljenom kamerom, a drugi, premda rijetki, još uvijek nemaju kamere. Drugi učenici uopće nisu željeli obavljati individualne razgovore putem video susreta. Dakle, učitelji su se susretali s raznim poteškoćama čija su rješenja u maloj mjeri bila povezana s njihovom intervencijom. Školska savjetodavna služba, tijekom rada na daljinu, u velikoj mjeri ovisila o procjeni učitelja. O njegovoj sposobnosti praćenja i prepoznavanja problema učenika.

2. 1. Organizacija rada

Tijekom rada na daljinu bilo je potrebno organizirati vrijeme i način rada. Morala sam pripaziti da cijeli dan nisam uključena u rad. Neprestanim provjeravanjem e-pošte, odgovaranjem na e-poštu i pozivanjem kolega tijekom popodneva. Na samom početku bila sam neorganizirana, ali potom sam ponovo našla svoju rutinu i načine rada koji su mi odgovarali pa sam se svjesno odlučila da tijekom poslijepodneva ne provjeravam službenu e-poštu. Međutim, bila sam dostupna za pozive svojih kolega.

Dogovorila sam se za individualne video susrete s učenicom imigranticom, kojima smo održavali njezin kontakt sa slovenskim jezikom.

Dogovorila sam sa srednjim školama da svoje strukovne programe predstave putem video sastanaka 9. razreda, u sklopu profesionalnog usmjerenja.

Učenicima koji su imali poteškoća s odazivom veoma je pomogao moj angažman i razgovor s njihovim roditeljima.

U 7. razredu pojavila se poteškoća s učenikom tijekom rada na daljinu. Nije sudjelovao u nastavi na daljinu niti slao zadaće. S njime sam individualno radila. Svakodnevno sam provjeravala njegovu aktivnost u online učionici, komunicirala s njegovom majkom, pomagala mu organizacijski i sadržajno tijekom video susreta. Puno posla s vrlo malo učinka. Učeniku nije odgovarao rad na daljinu, nije imao potrebnu samodisciplinu i samoorganizaciju za takav način rada.

Jedan od uzroka za poteškoće sa strukturiranjem i organizacijom dana je moguće neodgovarajuće upravljanje vremenom. To se odražava u boljoj produktivnosti i učinkovitosti, uključuje različita područja života pojedinca: posao, druženje, obitelj i hobije. Budući da se trenutno suočavate s većom količinom informacija ili zadataka, možete si pomoći u organizaciji pomoću koraka u nastavku. Odredite prostor za učenje. Strukturirajte satnicu. Omogućite si odmore. [3]

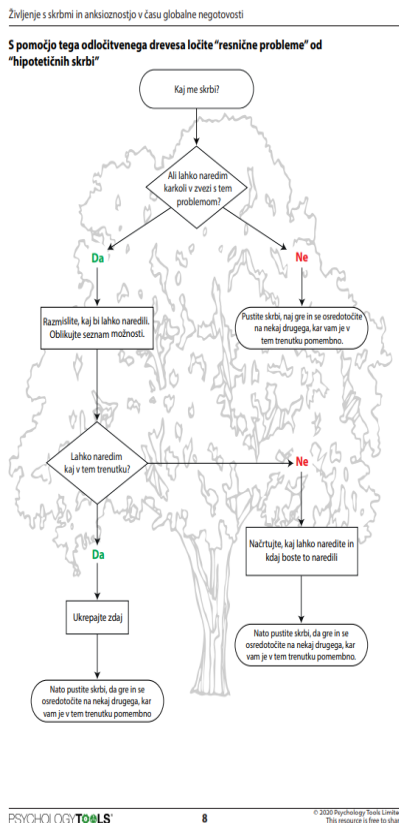
Poteškoća je bila u tome da su roditelji bili na poslu, a učenici prepušteni sami sebi. Nakon što su se roditelji vratili s posla ostalo im je vrlo energije za provjeru školskog rada učenika.

Tako je moje radno vrijeme u velikoj mjeri ovisilo o učiteljima koji su mi se obratili zbog određenih poteškoća. Naime, moj angažman i rješavanje poteškoća (više nego ikada) ovisilo je o njihovoj vlastitoj prosudbi poteškoće.

2. 2. Mogući načini komunikacije

Bila sam dostupna putem telefonskih razgovora, dopisivanja u internetskoj učionici, dopisivanja putem e-pošte i video sastanaka putem aplikacije Zoom. Tu sam se prilagodila učeniku. Prepustila sam mu odluku o tome koji mu je način komunikacije najbolje odgovarao. Dopisivanje u internetskoj učionici i e-poštom bilo je najstresnije. Imala sam osjećaj da moram cijeli dan provjeravati da li mi je učenik nešto napisao jer nisam željela da ima osjećaj da ga ne slušam. Učenici se zasigurno nisu bavili s time od kada do kada je moje radno vrijeme.

Kod pojedinih učenika niti jedan kanal komunikacije nije bio uspješan. U dogovoru s roditeljima i upravom škole sastala sam se s njima uživo u školi.

Slika 1 [4]

Međutim, u savjetodavnom radu ovaj je komunikacijski kanal kompliciran. Zbog više razloga. Ne možeš

odmah provjeriti da li si pravilno razumio što ti je ispričano. Ispričano ne možeš povezati s neverbalnom komunikacijom. Poteškoća je i prilikom zapisivanja poteškoće ili poteškoća. Mladi danas često zapisuju stvari bez interpunkcijskih znakova u svom slengu pa se tako može dogoditi da usprkos naporima ne možete shvatiti što su time mislili ili ste to pogrešno protumačili.

Također, potrebno je upitati se:

- koji ćemo komunikacijski kanal koristiti s obzirom na sadržaj, svrhu poruke i primatelja,
- kada ćemo slati poruke i koliko često,
- koliko brzi odaziv očekujemo,
- kako zapisati poruku i kolika je dužina poruke,
- kakav jezik koristiti,
- kakvi »dodaci« (boje, slike, priložene video snimke) su najprikladnije u porukama,

- trebamo li se držati načela »manje je više«.

U odabiru komunikacijskog kanala važno je razmisliti na koji način ćemo komunicirati s određenom osobom, da li sugovornik ima tehničke mogućnosti za upotrebu predloženog kanala, da li posjeduje potrebne vještine za upravljanje tim kanalom jer neprikladnim odabirom možemo stvoriti negativne, a ne pozitivne rezultate. Zatim, da li je naša osnovna svrha obavijestiti sugovornika o određenoj temi, odnosno uspostaviti komunikaciju. [5]

Pokazala se velika razlika u komunikaciji tijekom rada na daljinu s odraslim osobama i učenicima. Tijekom komunikacije s učenicima bilo više poteškoća i prepreka. Teško sam pronašla primjereni kanal jer je svaki od nabrojanih imao svoje nedostatke. Preostalo mi je odabrati onaj kanal koji ima najmanje negativnih učinaka.

Svi koji radimo u odgojno-obrazovnim ustanovama ili kao liječnici i pružatelji pomoći, moramo na učinkoviti način raditi s drugim osobama i pobrinuti se za svoje opće i psihičko zdravlje. To je bio poseban izazov s obzirom na okolnosti u kojima se nalazimo. [6]

Veliki dio posla bio je i kontakt s kolegama koji su također bili u problemima i trebali nekoga za razgovor. Taj dio rada na daljinu bio je manje stresan i uspješniji.

3. Zaključak

Moram reći da nisam zadovoljna savjetodavnim radom na daljinu, koji je povezan s problematičnim situacijama učenika poput problema kod kuće, verbalnog nasilja putem internetskih aplikacija među učenicima tijekom video sastanaka, nesudjelovanje na nastavi. Učenike je bilo teško nagovoriti i pružiti im potrebnu pomoć. Svi dostupni kanali komunikacije nisu mogli nadomjestiti normalnu osobnu komunikaciju. Razgovor uživo. Za neverbalnu komunikaciju znamo da predstavlja veći dio naše komunikacije.

Trebalo mi je puno vremena da prihvatim tu činjenicu, da se riješim osjećaja beskorisnosti i pomirim s mogućnostima koje su mi bile dostupne u tim okolnostima.

Veliki dio posla bio je i kontakt s kolegama koji su također bili u problemima i trebali nekoga za razgovor. Taj dio rada na daljinu bio je manje stresan i uspješniji.

4.Literatura:

1. Školska savjetodavna služba, stanje i perspektive. URL <https://e-knjige.ff.uni-lj.si/znanstvena-zalozba/catalog/view/218/319/5186-1> (2. 4. 2021)
2. Školska savjetodavna služba, stanje i perspektive. URL <https://e-knjige.ff.uni-lj.si/znanstvena-zalozba/catalog/view/218/319/5186-1> (2. 4. 2021)
3. Proces učenja tijekom COVID - 19 epidemije
 - a. URL <https://upec19.wixsite.com/ucniprocescovid19/organizacija> (7. 4. 2021)
4. Življenje s skrbmi in anksioznostjo v času globalne negotovnosti
<https://www.skzp.si/wp-content/uploads/2020/04/%C5%BDIVLJENJE-S-SKRBMI-IN-ANSIOZNOSTJO-...pdf> (7. 5. 2021)
5. Ko nam ostane še samo komuniciranje na daljavo URL
<http://solazaravnatelj.si/wp-content/uploads/2020/04/Ko-nam-ostane-samo-se-komuniciranje-na-daljavo.pdf> (22. 4. 2021)
6. Dr. Brenarada Dobnik Renko i drugi (2021). Duševno zdravlje djece i mladih tijekom epidemije covida-19. Zbornica kliničkih psihologa.